

รู้จักวิถี4เจนเนอร์ชั่นในที่ทำงาน และ 'ตัวตน' ที่ร่วมงานได้กับทุกวัย

เพราะมนุษย์กับการอยู่ร่วมกันเป็น “สังคม” นั้นเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันได้ยาก และยังอุดมไปด้วย “ความหลากหลาย” ซึ่งแต่ละสังคม แต่ละคนก็มักจะมีวิธีการปรับตัวเพื่อให้เดินหน้าต่อไปได้

โดยเฉพาะกับสถานที่ที่เรียกว่า “ที่ทำงาน” ซึ่งมีความหลากหลายอยู่มาก โดยเฉพาะ “ช่วงวัย” ที่ส่งผลให้หลายคนรู้สึกถึงความ “แตกต่าง” กระทั่งมีการหยิบยกคำมาอธิบายว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพราะ “ช่องว่างระหว่างวัย” (generation gap)

ทั้งนี้ การได้ทำความรู้จักกับแต่ละช่วงวัยในที่ทำงานมากขึ้น ว่าด้วยสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม เด็บโตมา ส่งผลให้มีลักษณะนิสัย ตลอดจนแนวคิดเป็นอย่างไร อาจจะเป็นเรื่องที่ดี ซึ่งในที่นี้ไม่ได้เหมารวมถึงทุกคนแต่เป็นการอธิบายโดยพิจารณาตามวัฒนธรรมการสื่อสารในบริบทที่เจนเนอร์ชั่นนั้นๆ เด็บโตมา ว่ามีความสัมพันธ์ต่อแนวคิดการทำงานอย่างไร

ซึ่งใน มหิตล พอดแคสต์ รายการ Well-Being สุขภาพดี ชีวิตดี สร้างได้ หัวข้อ “หลายกำแพงต่างวัยในออฟฟิศ” ดำเนินรายการโดย อ.เต้ - ดร.ระพี บุญเปลื้อง อาจารย์ประจำสาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตล และ อ.ปิ๊ป ผศ.ดร.ก.บ. ศุภลักษณ์ เข็มทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชา กิจกรรมบำบัด คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิตล ได้ให้ข้อมูลไว้อย่างน่าสนใจ

ผศ.ดร.ก.บ.ศุภลักษณ์ เผยว่า ปัจจุบัน “ช่วงวัย” หรือ “เจนเนอร์ชั่น” (generation) แบ่งออกเป็น 4 ช่วงด้วยกัน ดังนี้ 1.เบบี้ บูมเมอร์ (Baby boomer) อายุมากกว่า 60 ปี เกษียณเกือบ 5 ปีแล้ว 2.เจนเอ็กซ์ (Gen-X) ช่วงอายุ 40-60 ปี ยังทำงานอยู่เป็นรุ่นซีเนียร์ ในองค์กร 3.เจนวาย ช่วงอายุ 24 ปีขึ้นไป (Gen-Y) 4.เจนแซด (Gen Z) ช่วงอายุ 8-24 ปี

“เจนวายเด็บโตมาในยุคมิลลิเนียม ยุคที่คอมพิวเตอร์ไวกั้น ทันสมัยขึ้น เจนแซดมาพร้อม

ระพี บุญเปลื้อง

ศุภลักษณ์ เข็มทอง

กับมือถือที่เล็กลงมามากๆ ส่วนเจนเอ็กซ์และเบบี้ บูมเมอร์คล้ายกันมากๆ ไม่ว่าจะเป็พิมพ์ดีดที่วี เป็นต้น” ผศ.ดร.ก.บ.ศุภลักษณ์กล่าว

ขณะเดียวกัน อ.เต้ตั้งข้อสังเกตว่า เกี่ยวกันหรือไม่ที่หลายคนมักจะกล่าวว่าคนที่มีการเปลี่ยนผ่านจากยุคอนาล็อกสู่ยุคดิจิทัลจะมีความสามารถในการอดทนรอได้ดีในระดับหนึ่ง ขณะเดียวกันคนที่เด็บโตมาในยุคดิจิทัล ส่วนใหญ่จะรอไม่เป็น

อ.ปิ๊ปตอบว่า มีความเกี่ยวข้องกัน ด้วยสิ่งใดก็ตามที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีจะมีความเร็วร้อน มีความคาดหวังสูง อารมณ์ต้องทำให้เสร็จ ได้ผลเห็นผลเร็ว ขณะเดียวกันจะขาดวิธีการสื่อสารที่อ่อนโยน สื่อสารประสพการณ์ชีวิต

ไม่ค่อยได้ เพราะรุ่นพ่อรุ่นแม่ก็รับแรงเหมือนกัน ทั้งนี้ กับปัญหาในที่ทำงานเช่น ทำงานมานานทำไมยังไม่เลื่อนขั้นสักที ขณะที่หลายคนเพิ่งเข้ามาทำงานแต่กลับเลื่อนขั้นทุกปี กับเรื่องนี้ มีวิธีจัดการหรือปรับความคิดอย่างไร?

อ.ปิ๊ปกล่าวว่า “ไม่ต้องจัดการอะไร” โดยอธิบายถึงพื้นฐานด้านการทำงานของแต่ละช่วงวัยที่มีความแตกต่างกันไว้ว่า อย่างเช่น

“เจนเอ็กซ์” เป็นเจนเนอร์ชั่นประเภทวันแมนโชว์ สามารถทำงานคนเดียวได้ ไม่ค่อยอยากเป็นหัวหน้าใคร ทำงานเองได้จะภูมิใจมาก ขณะเดียวกันก็มีความขี้งาน และต้องการความสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัว สุขภาพ เวลาพักผ่อน เป็นต้น

ขณะที่เจนที่มีความต้องการเลื่อนขั้น หรือ เป็นหัวหน้าสูงคือ “เจนแซด”

เหตุผลที่ “ไม่ใช่เจนวาย” เพราะเจนวาย เป็นเจนที่มีความวิตกกังวล ลังเลสงสัย จะเป็นหัวหน้าทำไม แค่นี้ก็งานยุ่งอยู่แล้ว เจนวายจะชอบการมีหัวหน้างาน ชอบการมีเสาหลัก เป็นหัวหน้าแทนแต่จะทำตามไม่ทำตามอาจจะเป็นอีกเรื่อง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนเจนนี้รักอิสระ

ขณะเดียวกัน ในประเด็นที่คนสนใจ ถึงความแตกต่างระหว่าง “หัวหน้า” กับ “โค้ช(สอนงาน)” ตรงนี้ก็ตอบโจทย์เพราะคนเจนวายมีความต้องการที่จะให้หัวหน้างานเป็นโค้ชด้วย กล่าวคือ ในเวลาที่เขาวิตกกังวล เขาต้องการพึ่งพาที่ปรึกษาในด้านสุขภาพจิตด้วย ฉะนั้น คนเจนวายจึงมีความต้องการหัวหน้าที่เป็นโค้ชได้ หรือโค้ชที่สามารถเป็นหัวหน้า นำทางเขาได้เช่นกัน

ด้วยเหตุนี้ “เจนแซด” จึงเป็นเจนที่เรียนรู้จากเจนเอ็กซ์และเจนวายแล้วก็จะปรับปรุงตัวเองให้ดีกว่าเอ็กซ์และวาย ในด้านการทำงานคนเจนนี้จะปรับตัวได้ไว ขณะเดียวกันด้วยความที่คนเจนนี้ “รักความยุติธรรม” ทุกคนเท่าเทียมกัน ในบางคราวจึงไม่มีหัวหน้า ไม่มีโค้ช

ทุกคนจะได้เป็นหัวหน้าเฉพาะเรื่องที่ถนัด เจนแซดสนใจคนที่สร้างแรงบันดาลใจ มีประสบการณ์ชีวิต และค้นหาเบบี้บูมเมอร์หรือเจนเอ็กซ์ที่มาถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างจริงจัง

อย่างไรก็ตาม เจนเนอร์ชั่น เป็นเพียงสิ่งที่บอกเพียงให้รู้ว่าเราอยู่ในเจนไหน ด้วยที่สุดทุกเจนเนอร์ชั่นมีการพัฒนาที่ดีขึ้น ปัจจุบันจึงมีคำใหม่ว่า “SELF” หรือ “ตัวตน” กล่าวถึง ทุกวัยไม่สนใจว่ามาจากเจนไหน เรียนรู้เรื่องของ S : Social (สังคม), E : Emotional (อารมณ์), L : Learning (เรียนรู้) และ F: Flow (ยืดหยุ่น) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ไม่ว่าจะกับเจนไหนก็สามารถทำงานด้วยกันได้

อ.ปิ๋ปกกล่าวทิ้งท้ายว่า เมื่อสมองและจิตใจสมดุล คิดบวก คิดยืดหยุ่น อารมณ์ดีไปกับทุกๆ วันได้ มีกิจกรรมร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจระหว่างคนต่างวัย ทำให้เกิดการสื่อสารในทางบวก อารมณ์ลบมาโฟลว์ไปให้เป็นอารมณ์บวก ซึ่งไม่ใช่การเก็บกด ทว่าเป็นการสร้างพื้นที่ทำงานให้เป็นเหมือนบ้าน เป็นพื้นที่ที่ไว้ออกไว้ใจกันได้ SELF จึงเป็นจิตวิทยาทางบวกอย่างหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้

หลายกำแพงระหว่างวัย